

Szerkesztői iroda
Kossuth Lajos-utca (Máriafly-ház).
hová a lap szellemi részét megillető közle-
mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
Egész évre 32 korona.
Félévre 16 korona.
Negyedévre 8 korona.
Egy hétre 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
ünnepnapokat.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Erőszakkal.

Kolozsvár, jan. 26.

Tisza István grófot politikai pályáján állandóan a hatalomszomj gyötörte. Ez a vágy, a hatalmi fény és dicsőség és az uralkodás iránt annyira tulteremtett benne, hogy azt a politikai körülmények semmiféle változása nem ingatta meg. Tisza gróf most aztán fenéki akarja irtani a bübajos édes, mámoros italt, melyet az uralkodás gyönyörűsége nyújt. Azzal nem törődik, hogy egykor csufosan elkergette az a párt, a melyik most a lábai előtt fetreng. Azzal sem törődik, hogy csak azok őszinté hívei, a kiket közvetlenül részesít a hatalom minden jótételmeiben. Nem gondol arra se, hogy az egész nemzet ellenszenvvel viseltetik politikájá iránt, a mely épen olyan korrupt, — mint Tisza Kálmán idejében és olyan erőszakos, mintha a Bach-korszak támadna fel halottaiból.

Tisza István gróf ilyen kicsiségekkel nem törődik. Mintha csak életének más feladata nem volna, csak az uralkodás, a mely abban nyilvánul, hogy a katonai köröknek minden szolgálatot megtegyen, a nemzet érdekeit pedig Ausztriával szemben mindig feláldozza; ellenfeleit bármely eszközzel megtörje és megsemmisítse és ezáltal biztosítsa magának a hatalmat kiszámíthatlan időkre.

Ez a kormányzati irányzat domborodik ki Tisza István gróf tényeiből. A miniszterelnök ur most már hiszi is nagyon, hogy megmarad a hatalom polczán, a mely politikai ideálját képezte. Más ideálja nem is volt soha, mint a kormányelnöki méltóság. A nemzeti eszmékkel Tisza István gróf egész életében hadi lábon állott. De hát éppen ez a körülmény adja meg Magyarországon a politikusoknak a kormányképességet, mert nálunk nem a nemzeti akarat emel valakit a kormányelnöki székbe, hanem az osztrák politikusok akarata.

Tisza grófnak tehát oka van elhinni, hogy most már szilárdon áll, mivel nemcsak Bécsből kapja a támogatást, nemcsak a szabadelvű párt ékes csapata rajongja körül, — hanem a függetlenségi párt, a hatalmat magához ragadó Polonyi is immár kijelentette, hogy a kormányt költött paktumot, semmi sem változtathatja meg, vagyis, hogy Polonyi az egész pártot ha kell, a miniszterelnök védelmére vezényli ki.

Ugy látszik, hogy a pártban most nem Kossuth az ur, nem Barabás a vezér, hanem Polonyi a ki a függetlenségi lobogót összegöngyölítette szépen és elraktározta jobb időkre. Így hát csak természetes, ha Tisza Istvánnak esze ágában sincs sem megbukni sem a parlamentet feloszlatni, más kérdés, hogy ilyen ellenzék akodna-e még, a melyik a nemzeti ügy harcossai ellen támad.

Igy csak természetes, ha vérszemre kap a kormányelnök és arra gondol, hogy a magyar nyelvűt harcoló bátor és becsületes politikusokat miként lehetne röviden lebunkozni. Es így lassanként életbe lépteti az erőszak politikáját. Először is a képviselőház elnökei kaptak utasítást, hogy a házszabályok nem képeznek szent írást s azt át is lehet hágni, ha az obstruálók valamelyikéről van szó. Hát bizony megtörtént, hogy az elnök határozatot enuncziált, a miről az ellenzék semmi tudomással sem bírt. Feilitzsch alelnök ur pedig ha funkcionál, úgy viseli magát, mint egy középkori zsarnok, a ki az erőszakosságával akar imponálni, mivel politikai képességei teljesen cserben hagyják. Két né háborítana fel a Lengyel Zoltán esete, aki szintén a kormány erőszakosságának áldozata — noha ezt még Lengyel megbírja, de a nemzet szemében egyenesen a kormány elnök ur bűnének tűnik fel. Azért Tisza folytatni fogja az erőszakosságait. Most a házszabályokat szeretné reformálni. Ugy akarja megcsinálni, hogy a kormány abszolútizmusa biztosítva legyen. Csak-hogy odáig, még hosszú és nehéz az út. Még a saját pártja tisztességes elemei előtt is indokolni kellene a házszabályok szigorításának szükségességét. De mivel indokolja? Azzal talán, hogy jól érzi magát a hatalom fényes polczán? ! No ezt ugyan alig hisszük! Hanem majd azt fogják kürtölni, hogy

az ex-lex végromlásba viszi az országot, a mennyiben temételen vagyoni károsodást okoz.

Sült hazugság! Ezt ugyan eleget kiabálják a nemzet fülébe, de senki sem bolond, hogy elhiggye, mivel nem elég valamit csak állítani, hanem szükséges azt bizonyítani is. Azt pedig még senki sem bizonyította be, hogy az ex-lex károsodására lett volna a nemzetnek. Azok a bajok sokkal régibb eredetűek és egyenesen a közös vámtérletről származnak, a melyeket az ámitók az ex-lex rovására szeretnének felírni. Ez hát nem argumentum a miniszterelnök ur erőszakossága mellett. A nemzet nem érzi az ex-lex súlyát. A nemzeti küzdelem hátrányait nem látja, míg ellenben tisztában van azzal, hogy a Tisza-kormány által fentartott katonai állapotok szegényére és gyalázatára válnak. Azt is érzi és vallja, hogy a jelen kormány által fentartott közös vámtérlet tette koldussá a nemzetet. Hiába fog Tisza gróf a nemzetre appellálni, mert az torkig van a szabadelvű párt jogfeladó politikájával. Hiába akarja erőszakkal letörni a nemzeti ügy harcosait, mert az egész nemzetet és a függetlenségi párt jobbait is szembe találja magával, mihelyt erőszakhoz nyúl.

Ha Tisza gróf ragaszkodik a Bécsből kapott hatalomhoz: a küzdők is ragaszkodnak a nemzet jogaihoz az erőszak pedig erőszakot szül és mégis csak a nemzet lesz erősebb, akárhogy támogassa is a miniszterelnök urat a — kamarilla.

A helyzet.

Ezen a héten, mint a kormánypárti hírforrások egybehangzóan jelentik, nagyobb fordulat következik be a magyar politikai helyzetben, még pedig viharos fordulat. Gr. Tisza István *életelhárlarcot* hirdet az obstrukció ellen s hogy erre az uralkodótól a felhatalmazást megnyerje, holnap már Bécsbe utazik. Hogy minő lesz ez az életelhárlarc, arra vonatkozólag gr. Tisza István igen közel álló körök azt hangoztatják, hogy a kormányelnök még nem döntött a harcz taktikájá felől. Csak az az egy bizonyos, hogy *kíméletet nem ismerő, tehát erőszakos lesz.* Ekkor pedig előreláthatólag úgy fordul a dolog, hogy *összeomlanak* annak a paktumnak falai, melyet gróf Tisza Kossuthékkal kötött és szembe találja magát az erős kéz nemcsak a Kossuth-párt egy nagy részével, hanem a mai obstruálók, a néppártot kívül még a gróf Apponyi Alberttel együtt kilépettek csoportjával is. Ezek azután csakugyan kritikus napok lesznek, melyek nem lehetetlen, sőt inkább nagyon valószínű, hogy a szabadelvű pártból is újabb kiválasztásokat fognak maguk után vinni.

Tisza tervei.

Mint kormánypárti politikai körökben tudni vélik, gróf Tisza István még egyszer kéri fogja az obstruálók a leszerelését. Ő azonban tisztában van azzal, hogy ez a kéreése is hiábavaló. Ez inkább csak formáság arra, hogy megindokolja a tervbe vett erős eljárást az ország színe előtt. Azután következik a többi, még pedig ugylátszik, első sorban a házszabályok megszorgítása a szólás szabadság korlátozásával. Gróf Tisza István ezt úgy akarja keresztülvinni, hogy napirend-indítvány alakjában — valószínűleg br. Podmaniczky Frigyes által — benyújtja a módosítást, úgy, hogy a fölött a képviselőház még ugyanazon az ülésen határozzon. Hogy ez az ülés talán három napig is eltarthat, azt ő mellékesnek tartja. Az így módosított házszabályok azután arra volnának alkalmaznak, hogy az összes hátralevő sürgős javaslatokat — ezek között természetesen első sorban a katonai és az indemnítási javaslatokat — a lehető legrövidebb idő alatt elintéztessék. Ez persze csak a képviselőház egy ülészakában volna lehető, mert a módosított házszabály csak abban lenne érvényes. Mihelyt tehát gróf Tisza a módosítást megkapná, királyi elhatározással azonnal bezárhatja a jelen és megnyitja az új ülésszakot.

Tisza és a pártok.

Tisza István érintkezésbe lépett a Kossuth- és néppárttal arra vonatkozólag, hogy támogassák-e, ha megkapja a királytól a felhatalmazást a házszabály módosításra. Mindkét párt részéről tapsos választ kapott.

HARC TOVÁBB.

Kik helyeslik a nemzeti küzdelmet?

A mai postával is tömérdek aláírást és üdvözlő sorokat vettünk: Az erdélyrészek minden pontján úgy látszik visszhangra talált kérésünk, mert a legkülönbözők helyekről tudatják, hogy helyeslik az Ugronék küzdelmét és kárhóztatják a Kossuth-párt leszerelését.

Kézdi-Vásárhelyről a következőket írják:

K.-Vásárhely, jan. 24.

Tek. Szerkesztőség!

Fogadásuk sikeréhez előre gratulálunk. Biztos lenne az még akkor is, ha a küzdelmet helyeslőknek számát ezekben állapították volna is meg. A helyeslők közzé tartoznak kézdívársárhely — kantai főgymnasium alantit tanárai. Gáspár István, Koch Sándor, Révész Cyrill, Hassák Vidor, Tóth Balázs, Török Sándor, Mártony Lukács, Zsigmond György, Dombó Lajos.

Éljen a magyar nyelv!

Éljenek a küzdők!

E feirattal a következő aláírásokat vettük:

Kolbai Ferencz, Murai, Dumtsa Elemér, Bodonyi Rezső, Régling Alajos, dr. Gajzágó Miklós, Elischer Tivadar, ifj. Dóvsky Béla, Balla Tibor, dr. Ditrői Nándor, Keresztösy Oszkár, láposi Hegedűs Zoltán, Winkler Albert, Gáll Gyula, Dietrich Gyula, ifj. Lázár Aurél, Mayer Samu, Fenyves Mór, Ferenczy Árpád, Csiky János, Ordolai Béla, Mihályné, Kavalir Józsa, Buday Ödön, Bukolán Demeter, Donáth László, Gergely Gergely, Zsigöm Rácz Mihály, dr. Méhes Ferencz, Árkosi Benő, Balla József, Vizi Endre, Kató József, Hubai Károly, Tessitori Erminio, Geng Ákos, Braun Mihály, Gráf József Némethy István, Bauer Ferencz, Fhurman Károly, Baróthi Balogh József, Losonczy Sámuel, ifj. Nagy János, Rácz Károly, Löbl Károly, Horváth Endre, Reimann Sándor, Kondász Dani, Holló István, Skapál Ödön, Buday Sándor.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Becses lapjának a hó 22-én (17) megjelent számában felhívást intézett melyben arra kéri fel, olvasóit, hogy azok, a kik helyeslik az Ugron-párt nemzeti küzdelmét, nevüket a szerkesztőséggel közöljék.

En mint magyar ember, a ki szívén viseli Magyarországi jogainak és alkotmányának szabadságát, hazafias érdekeit, nem csak helyesnek, hanem jogosnak tartom az Ugron-pártnak a magyar nyelvűt folytatott hazafias küzdelmét. és így gondolkozik gondolom mindenki a Kárpátoktól le az aldunáig, kinek lelkeben még él az önzetlen és független hazaszeretet, mentve minden idegen befolyástól.

A magyarok Istene segítse a küzdőket, hogy diadalra jutathassák a szent küzdelemre felemelt lobogót.

Hazafias üdvözléssel:

Székelgy Samu.

Mindig az obstrukció hive voltam. Az is maradok!

Szászváros, 1904. jan. —

Pipély Döme,
ékszerész.

Az Ellenzék tegnapi számában megjelent kérdésre, ki helyesli a magyar nyelvűt folyó küzdelmet. En azt hiszem, hogy azt minden jó magyarnak kötelessége helyeselni és óhajítani a magyar nyelv teljes érvényesülését. Az én óhajításom és nézetem ez.

Maradtam tisztelettel:

Kolozsvárt, 1904. jan. 23.

Keleti János.

Éljen az obstrukció!

Szászváros, 1904. jan. —

Heker Frigyes,
n. hit. tanító.

A kik szabadságharczainkban elsőeknek vesztették hitüket, nemzetük erejébe vetett bizalmukat — ugyanazon lelki erejük voltak, mint Kossuth Ferencz és hívei.

Hazafias tisztelettel:

Pálffy József,
ügyvédjelölt.

Az obstrukciót helyeslem.

Szászváros.

Tokay Aladár,
ev. ref. tanár.

Tekintetes Szerkesztőség!

Nemcsak, hogy helyeslem az Ugron-párt harcát, de hiszem, hogy ha ezen igazi magyaroknak nem is sikerül a legszentebb jogokat kivívni, de előbbre viszik.

Temesvár, 1904. jan. 24.

Csasznak Sándor,
kereskedő.

Ha a kis Szerbia nemzeti hadsereggel bir, mi is jogosan követelhetjük.

Kovács Károly.

A harcoló ellenzék fáradhatatlan küzdelmét helyeslem. Ellenben elítélem a mame-luk hadat, a mely mindig a kamarilla szolgálatában áll és a kövér koncokat várja, lesi. Kiváló tisztelettel:

Bárdosi Gábor.

Helyesli

Gámpe József.

Csucs, 1904. jan. 23.

Obstrukcionista vagyok.

Antony Károly,
tanító.

Szászváros.

Mélyen Tisztelt Szerkesztő Ur!

Az „Ellenzék” 1904. évi januárius 22-iki számát olvasva, sietek azon igaz magyar emberek véleményét magamévá tenni, kik *helyeslik* a harcz folytatását a magyar nyelv jogosultságáért.

Maradtam hazafias üdvözléssel

Erdélyi Sándor.

Nagy-Iklód, 1904. jan. 23.

Helyeslők: Forgács János, Butujás Gyula, Jenő, Peckh Mihály, Neuvirth János, Karácsonyi János, Brandt Viktor, Uroni Imre, Jósits Miklós, Russka Ferencz, Tóth Jenő, Sándor János, Végh Lajos, Szepita Antal, Lakatos Lajos, Kiss Károly, Becsei Hugó.

Tanárok gyűlése.

Akközépiszkolai tanáregyesület kolozsvári köre folyó hó 23-án tartotta az unit. főgymnasiumban harmadik felolvasó gyűlést dr. Márki Sándor elnökével.

Jelen voltak: Balogh Károly, dr. Csengeri János, dr. Deák István, Fazakas József, dr. Filep Gyula, dr. Gáll Kelemen, Gálai Lőrincz, Hidegh Mihály, Holló Károly, dr. Imre Sándor, dr. Kiss Ernő, dr. Konrádi Dániel, Kovács Dezső, Kovács János, dr. Lóky Béla, Majos Sándor, Magyar Endre, Markos Albert, dr. Mezey Sándor, Pálfi Márton, Péter Lajos, dr. Rigler Gusztáv, dr. Silling Lajos, Szabó Imre, dr. Szentkirályi Gyula, dr. Szilasi Moricz, Tarkányi György, dr. Török István, dr. Varga Sándor, Vas Domokos és Wilhelm József.

Dr. Márki Sándor elnök az ülést megnyitó beszédében a magyar tanárság vezetőjének, az országos tanáregyesület elnökének dr. Beöthy Zoltannak főrendiházi taggá történt kinevezéséről emlékezett meg. Meltatta az egyesület elnökének nevelés ügy terén és a tanárság érdekében kifejtett áldásos működését. Indítványára a kör dr. Beöthy Zoltant kitüntetés számba menő kinevezése alkalmából üdvözlötte. Továbbá üdvözlötte még elnök a kör nevében Csengeri János dr. „Aischylos tragédiái”-című fordításának és Imre Sándor dr. „Gróf Széchenyi István nevelési elve”-című munkájának megjelenése alkalmából és továbbra is sikert kíván nekik a tanügy érdekében kifejtett munkásságokban.

Dr. Imre Sándor titkár jelentette, hogy a tanáregyesületi központi választmány ülésén a kör dr. Török István képviselte, majd előterjeszté, hogy Kincs Gyula főgymnasiumi igazgató a kört Zilahra hívta meg a legközelebbi felolvasó gyűlés megtartása alkalmából. A kör elhatározta, hogy szíves meghívásának esetleg egyik tavaszi gyűlésnek megtartásakor tesz eleget az időpont megállapítását Kincs Gyula igazgató ura és az elnöksége bízta.

Titkár jelentette még, hogy az Eötvös féle műsorlása céljából kiadott ivek vizsgáló bizottság a sorolás az ülés végén megtervezte. Tudatta, hogy az ideges gyermekek elkülönített tanítása érdekében a miniszterhez és a tanáregyesület központjához intézendő felirat beérkezett. Indítványára a Kör dr. Lechner Károly urnak mint felirat elkészítésére kiküldött bizottság vezetőjének (ezen ügyben tartott felolvasás a helybeli lapok egyikében megjelent) fáradozásaiért köszönetét nyilvánítja.

A „Nemzeti Szemle” című tanügyi kérdésekkel is foglalkozó folyóiratot a szerkesztőség ingyen küldi több év óta a körnek. A kör ezt köszönettel tudomásul veszi és elhatározza, hogy üléseiről a lapnak tudósítással fog beszámolni.

Dr. Török István felolvassa jelentését, melyet az országos középiskolai tanár egyesület Budapestén tartott választmányi ülésének lefolyásáról készített. Az egyesület általános gyűlének tárgyalása után — írja jelentésében — dr. Valpáldi János a választmány első terjesztése a kolozsvári körnek a tanárképzés ügyére vonatkozó feliratát. A választmány teljesen magáévá tette a kolozsvári kör álláspontját, mivel azonban a kivétel módjaira vonatkozólag hosszabb vita keletkezett dr. Török István indítványára a választmány abban állapodott meg, hogy a végleges határozat hozatal előtt a feliratot hozzászólás céljából a vidéki köröknek megküldik.

Dr. Gáll Kelemen az unit. főgymn. igazgatója. „Az általános osztályozás”-ról tartott érdekes és értékes felolvasást.

Felolvasó levelezőleg azzal foglalkozik, hogy minő változásokon men át a felekezeti intézetek külső és belső képe, mióta a középiskolai törvény értelmében az állami segélyt elfogadják. Új épületek emelkedtek, tanítási tervükről, rendtartásukról lemondottak. A tanítás színvonalára emelkedett, de a nevelés tekintetében több panasz merül fel működésük ellen.

A revidált tanítási terv magyar irodalmat kiterjeszti a két felső osztályra, mint volt régebben a prot. középiskoláknál. Egy a minap kibocsátott miniszteri rendelet az iskolai évet két félévre osztja, mint volt a prot. intézeteknél. Régebben meg volt ezekben az intézetekben az u. n. *általános osztályozás* is, amit az 1869-ben kiadott első rendtartás még ismert, de az 1876. évi rendtartás megszüntetett. Azóta tehát nincs általános osztályzat e néven, de a középiskolákra vonatkozó s évenként felteljesztendő statisztikai kimutatásba szerényen, külön név nélkül becsuszott. Az előmenetel statisztikáját ugyanis a következő jelzők szerint kell összeállítanunk: *minden tárgyból jeles, minden tárgyból legalább jó, minden tárgyból legalább elégséges, egy két, több tárgyból elégtelen, ennyi meg ennyi tanuló.* Ez a kimutatás nem akar ált. osztályzat lenni, de tényleg az. Mert valamely intézet tanulmányi előmeneteléről mindenki a kimutatás alapján alkot magának fogalmat.

E szerint már, ha valaki minden tárgyból jeles, csak egyből jó, akkor a kimutatásban a jók kategóriájába jó, ha pedig egyből épen elégséges, ami épen elégséges, akkor az elégségesek közé.

Innen van az, hogy a jeles és jó tanulók száma országsszerte feltűnően kicsiny az elégségesek felé feltűnően nagy.

Az ált. osztályozás eme módja nem igazságos és nem ad hű képet valamely intézet tanulmányi előmeneteléről. Eszörvették ezt már Cluzsik Jakab fehértompomi és Mihalkovits Béla székeludvarhelyi tanár is.

Ált. osztályzattal lehetne segíteni e bajon. Ezen érte azt a tanjegyet, melyet egy tanulóknak adnia kellene, ha minden tárgyból egyenlő haladást és előmenetelt tanusítana. Ez mai rendszerünkben sem volna teljesen új, mert az érettségi vizsgai utasítás is szükségét érezte, midőn megállapította, hogy egy jóval még jeles, egy elégséges, még jó jelzést kap az a tanuló, kinek ezenkívül minden érdemjegye jeles, illetőleg jó. Ezt megtartotta máig is némely felek. intézet.

Igy pl. a nagyenyedi Bethlen-kollegium kimutatja értesítőjében az előmeneteli eredményt az ált. rendtartás és az általános osztályzat szerint is. Természetes, hogy az eredmény az utóbbi szerint sokkal jobb.

Statisztikai adatok alapján megállapítja, hogy a jelenlegi osztályozás szerint a jeles és jó tanulók száma az összes tanulók számának egyötödét adja, vagy alig valamivel többet, az elégséges tanulók száma pedig az összes tanulók számának felét meghaladja. Ez eredménynek elég kevés, különösen ha meggondoljuk, hogy középiskolánkba az ifjúságnak tehetségesebb javarésze kerül.

Ha az általános osztályzat szerint számítnak, akkor a jeles és jó tanulók száma az összes tanulók számának felét meghaladja, az elégségesek pedig az összes tanulók számának négyötödét adja. Ez már sokkal kedvezőbb eredmény, a melylyel meg lehetünk elégedve.

Az éretts. vizsgálat országos eredménye is sokkal kedvezőbb a középiskolai eredményénél. Ennek okát is részben az egy jó s egy jeles s egy elégséges elnevezésében látja.

Positív indítványt nem tesz. Csak általában kíváncsún tartanak, ha a középiskolai rendtartás revíziója alkalmával a régi u. n. ált. osztályzatnak a jelenlegi kimutatásokba becsuszott s ott szereplő alakja türelmetlen s helyébe a tanuló összes tanjegyeinek középértékét jelző, vagy legalább jobban megközelítő jegy kerülne akár ált. osztályzat, akár más név alatt.

Dr. Csengeri István, dr. Török István s dr. Gál Kelemen hozzászólása után elnök a kör nevében köszönettel fogadja a felolvasást és javaslatot, de mivel óhajtanó volna a kérdést többen is vita tárgyává tegyék, ajánlja, hogy a felolvasás közlés végett a tanáregyesület közlönyének megküldessék.

Végül az elnök sorolás után annak eredményeként kihirdette, hogy br. Eötvös József műveit Balogh Károly ev. ref. főg. tanár nyerte el és az ülést bezárta.

Holló Károly,
a tanárkör jegyzője.

A motor-kocsik bevonulása Kolozsvárra.

Kolozsvár, jan. 26.

A motor-kocsik feltalálása alig pár éves.

Különös tulajdonsága a motor-kocsiknak az, hogy 35–40 lóerejű gőzgép, szerkocsik, viztartó és 40–60 főre lehetők közönséget szállító szakszerek együtt vannak, egy kocsiában. A kocsiának egyik peronján egy üstalakú, kettős falazatú kazán áll. Ebből felülről teszik be az szükséges szénat. A szénaláda a kazán mellett jobbról áll. 70 kótmeter hosszú utra elegendő szénat lehet elhelyezni. A peron baloldali részén viztartó van. Ebből a viztartóból két szivattyú önműködőleg visz a kazán külső és belső falazata közé annyi vizet, a mennyire a gép gyorsabb, vagy lassabb munkája után meg-szomszajzik.

Ez a víz a kazánban, a mint beleömlik, rögtön *vérre válik.* Azonnal gőzzé lesz és hajtja a kocsit tovább.

Minden porszemre a szénnek és minden kis cseppje a viznek igen hasznos munkát végez.

Ebben rejlik nagy előnye a gőzmotor-kocsiknak.

Unálónak dolgozik és pedig nagy eredményt!

Brassó és Hosszúfalu között a távolság akkora, mint Kolozsvár Gyalu között 17 kilométer.

E 17 kilométeres h. é. vonalon makét ilyen kocsik fut. A kocsik mind üzleti, mind kényelmi szempontból teljesen beváltak. Ennél fogva négyet megrendeltek is így nemcsak 6 kocsit fogja itt a forgalmat lebonyolítani.

A kocsik önsúlya 11.000 kgr. Egyenkénti ára 25 ezer korona.

A 17 kilométeres utra 60 fillérré váltának az utasok a II. osztályban menettérti jegyet. Az I. osztályban csupán menetjegyet adnak 50 fillérré.

A kocsik a nagy vasutakkal egyenlő nyomtávú sínekben futnak.

A kocsik fékezője kézi erővel történik. 25 méter vonalon állítható meg a kocsik rendes, 15–30 kmeteres sebességnél. 60 km. sebességnél a fék kezelése pillanatától a megállási pontig még 100 métert fut be a kocsik.

Nekünk kolozsváriaknak a kézi fékkel ellátott kocsik nem válik be. Nekünk Westinghausen-féle gőzfék szükséges, mely a kocsit pillanat alatt megállítja.

A brassói motor-kocsi kmeterenként 1 és fél kgr. kokszt fogyaszt.

Brassóban 4 korona egy mm. kokszt. Az üzem tehát kissé drágább, mint nálunk lenne, a hol a kocsznak az ára minden időben jóval olcsóbb.

Egy-egy kocsiüzem költsége, a befektetést, a kezelést, fenntartást, személyzetet stb. együttvéve 20–21 fillért tesz ki.

Hét II. osztályú utas menetdíjával tehát a költségek teljesen fedezve vannak.

A kocsiban azonban 9 I-ső és 28 II-od, 37 ülőhely van s az állóhelyekkel együtt 47–50 utast képes szállítani.

Kolozsvárt, a hol kisebb az ára a kocsznak, vagy más égési termékek s könnyebb kocsit fognak alkalmazni, az üzem költsége kmeterenként alább száll. S tekintettel arra, hogy a vasutól a végpontokig átlag 3 km. lesz a távolság, átlag 3–4 utasnak a menetdíja az üzem költségét fedezi fel.

És számításkor alapján megnyugvással lehet beállítani a motoros kocsikat személyközlekedésre, mert az üzletileg kifizeti magát.

A motor-kocsik beállításánál Kolozsvárt a terv az, hogy eltérjenek a most fkvő sínek rendes nyomtávolságától és keskenyebb, egymástól 765 mm. távol álló sínek rakjanak le. Ez a személykocsik közlekedésére mindenesetre kényelmesebb. Azonban a teherszállításra, tehérkocsik bevonatására alkalmatlanná fogja tenni ezeket a síneket. Pedig tudjuk, hogy a teherszállítás jelentékeny jövedelmi forrása volt a kis vasutnak.

S ha elgondoljuk, hogy immár csak pár év kérdése lehet az, hogy a Kolozsvár–Hidgázamosi vasútvonal kiépüljön, és pedig csak más vasutakkal egyenlő rendes nyomtávolságú vasut lehet, az összeköttetés a városi és a hidgázamosi pálya között csak átrakással, illetve átszállással volna lehetséges.

Ez pedig, hogy mennyire nehezíti és költségessé teszi a forgalmat, arról bizonyosággal tesz a selmecezi s a közelünkben fkvő zalatnai keskeny vágányú vasut. Az építés után a forgalom növekedett s e társaságok megbánták, hogy miért nem tervezték rendes szabványú nyomtávolsággal.

Nálunk egy ily vasut sokkal nagyobb forgalmat fog teremteni, mint Brassónak a hosszú falusi vonal. A havas ma a heverő kincseknek a gazdag tárháza. Ezek a kincsek vasut építése által forgalom tárgyává lesznek. É nyers termékek egy része ipari feldolgozás végett kolozsvári telepekre kell hogy kerüljön. És itt megnyilatkozik az a közgazdasági kíváncsalom, hogy e termékek fuvarja minél kevesebb legyen. Olcsó fuvar pedig csak a közvetlen szállítást nyújthat.

Ha azonban a pillantást hasznosít csak a kényelmi igényeket tartjuk szem előtt, minden esetre megfelel a keskeny vasut, melynek kiépítése olcsóbb, kocsijai kisebbek, tehát kelemesebbek is.

Ha a forgalom növelésétől, az ipar fejlesztésétől eltekintünk, bátran elfogadjuk a keskeny vágányt. Mert Kolozsvár város pénztárára a jelenben, az átháramlásig semmi közvetlen befolyt nem gyakorol.

Felemlíteni szükségesnek tartottam ezt a körülményt nehogy a késő bánat városnál, ipari vállalatoknál és vasut társaságnál egyaránt megnyilatkozzék.

A brassói tanulmányuton részt vettek: Lossy Béla m. v. felügyelő kolozsvári állomás főnök, Póczy Mihály főmérnök. A kolozsvári és a brassói közúti vasut üzem vezetője. Továbbá Stark Lipót főmérnök, a Ganz és társaság vezetője.

Jelen volt Fekete Nagy Béla városi tanácsos. Rendőr főkapitány volt három. Kolozsvárról dr. Hadady Endre, Segesvárról Vasváry, Brassóból Farkas Mihály.

A város törvényhatósági tagjai részéről Tandás József gyógyszerész, Pap József ügyvéd és főszekereszt, Kuszko István hírlapíró. A társasághoz csatlakozott dr. Zakariás János ügyvéd és brassai törvényhatósági tag is.

A társaság külön motoros kocsival kiszáll Brassóból Hosszúfaluba. Utközben többször megállította a vonatot, fékezési s gyorsítási próbákat tettek, hogy a kocsik használhatóságát kipróbálhassák.

A Kolozsvárról kiránduló vasárnap tértek vissza azzal a tapasztalattal, hogy a motoros kocsiknak még a nagy vasutakon is jövője van.

K.

Óriási tűzvész.

Alesund pusztulása.

Norvégának a legvirágzóbb városában, Alesundban óriási tűzvész pusztított.

A tűzvész éjjel 2 és fél órakor ütött ki az alesundi Preservering Company gyárában. Egy hajóskapitány és legénysége vették a veszedelmet elsőben észre és azonnal tüzet kiáltottak.

Két órán belül a város legnagyobb része hamuá vált és a lakosság nem tehetett egyebet, minthogy a tűz elől menekült. Kezdetben azonban kisérleteket tettek, hogy valamit megmentsenek és sok tárgyat kivitték az utcákra. A tűz azonban oly rohamosan terjedt, hogy mindent ott kellett hagyni, hogy a lakosság életét megmentsék.

Az alesundi tanács jelentése szerint mintegy 10–11.000 ember félig meztelenül a városkörüli mezőkön tanyáz, táplálék nélkül. A gyermekeket legnagyobb részt a burgundi templomban szállították el, míg a felnőttek egy része a közelfekvő vidék lakosságánál talált menedéket.

A helyzetről teljes képet még eddig nem lehet nyerni. Amint a tanács jelenti, a zavar és ijedség oly nagy volt, hogy mentésre egyáltalán nem lehetett gondolni. Kihágások nem fordultak elő. A polgármester a levélátíról csak a legszükségesebbet tudta megmenteni.

A tűz idején a kikötőben horgonyzó járművek közül két gőzös égett. 23 vízijárművet víz alá kellett süllyeszteni, hogy megmentsék.

Az összes középületek elégett, épp úgy a klinikák is, egy kórház kivételével. A betegeket kocsin szállították el, hogy egyelőre a vidéken elhelyezhessék. Egy beteg az uton meghalt. A templom, amelynek közelében a tűz kiütött, azon épületek között volt, amelyek elsőnek égett el.

A város két részét összekötő hid ugyan csak elégett. Egy szentély meg most is ég. Krisztiansundból egy nagy gőzös indult el, hogy a hajléktalanokat felvegye. A hajónak azonban vissza kellett térnie, mert az egész alesundi kikötő lángban állott és így a hajó nem köthetett ki. A lakosság sokat szenved a hideg és a dühöngő vihar miatt. Minthogy a tenger is igen habborog, élelmiszert és kötszert csak szárazföldön lehet szállítani.

Az elégett középületek közt van két templom, a városháza, az árvaház, több egyésméleti ház, az összes bankok, a hatóságok épületei, a rendőrpalota, a fogház, két győrgyszertár, a vármihatal, a nagy népiskola és a tüztörők épülete. Nem pusztult el a várműház, a kis népiskola, néhány magánház és a munkások és halászkö lakott házak egy része, Buchalmen szigetén még tíz magánház, négy gyár és néhány csomagolóház áll.

mondta, hogy a leány nagyon fiatal volt — és hogy e tárgyról négy év múlva gondolkozni fog. Tracy hiába kérte, hogy engedje őt visszamenni és Editet rögtön feleségül venni, a nagybátyja kérelmetlen volt, sőt azt mondta, hogy előbb látni akarja azt a leányt. — Tracy ezt mind megírta Editnek, azon tény kivételével, hogy foglalkozását titokban tartotta. Ő gyorsan válaszolt, azt mondta, hogy ők fiatalok és várhatnak — és hogy férjhezmenetlenség Angliában kell történni, és a Tracy családja jelenlétében.

Négy vagy öt év eltelt és ekkor Sir Herbert Frigyes valami véletlenséggel által fölfedezte, hogy Morville Edit, az Anna del Valának nevezett olasz énekesnő volt és rettenetes dühbe jött, azt mondta Tracynak, hogy rögtön menjen át Olaszországba és bontsa fel a viszonyukat, vagy mondjon le arról a reményeségről, hogy valaha Marschmore az övé legyen. Tracy Nápolyba ment, mert Edit akkor ott volt szerződötve és mindent megmondott neki. — Edit mosolygott és azt mondta: „Mi várn fogunk — Sir Frigyes talán kiengesztelődik.”

De a Tracy természetének a sötét oldala csakhamar előtűnt. Néhány nap múlva levelet kapott Editől — nagyon lehangolt kedélyvel írt szomorú levelet. Erős hűlés következtében hirtelen beteg lett és a hangját elvesztette — az orvos attól félt, hogy ökrök; és e miatt a házasságukat el kell halasztani. Majd mikor jobban lesz, beszélni fog Tracynal. És a saját szobájának a magányában, ekkor ébredt fel a Herbert Tracy szívében az az undok fekete kígyó, mely oly hosszasan dermedve feküdt ottan. És Tracy, fényűzésben és semmittevében születve és növekedve, elhatározta, hogy sohasem adja fel a „várándóságát” — és elhittette magát, hogy ő sohasem tudna olyan gazdagsággal nélkül élni, a milyenhez egész életében szokva volt — hogy az élet csatájában sohasem tudna küzdeni és utat törni magának. Ha Editnek a hangja elveszett, melylyel oly szép jövedelmet keresett, akkor az ők házasságukra nem lehet többé gondolni. A fiatal művész és Marsch-

A tűz óriási sebességgel terjedt. Férfi-ököl nagyságú tüzszerkék repkedtek és egy időben a város számos pontján gyujtottak. Egy gőzfecske, mely egy hajón állott, szintén elégett. — Uddig még nem tudjuk, vajon emberek is odavestek-e. Azt hiszik azonban, hogy három emberélet esett áldozatul. Itt-ott még egyes kicsiny üzletek és egy bank állanak.

Moldeből és Bergenből segítség érkezett. Kenyeret, vaját és konzervet osztottak szét; kisegítő áldozatul. Itt-ott még egyes kicsiny üzletek nagyobb része mindenét elvesztette.

A gőzösk és más hajók most nagy számban kezdik az embereket Alesundból elszállítani. Élelmiszereket és ruhákat hozó gőzösk érkeznek. Az Alesundtól egynegyed mérföldnyire eső új temető halottaszát kórháznak használják. A hitelbank boltozatai beomlottak.

Az egész városban a vámházon és a rakparti raktáron kívül csak mintegy 20–30 kisebb ház áll fenn. Két halászgőzös és sok kisebb jármű is elégett.

IRODALOM.

Keresztény Magyar Ifjúság. Ez a cizme annak a társadalmi és irodalmi hetilapnak, melyet Budapesten a Szent-Imre kör ad ki. Együtt a kolozsvári Szent-Imre körnek is hivatalos lapja. Felelős szerkesztője Schandl Károly. Az első szám szép és gazdag tartalommal látott napvilágot.

„Művészeti krónika” cizmen havi folyó irat jelent meg e hó 15-én. Az új illusztrált lap a magyar művészet szolgálatában áll s ennek terjesztését tűzte ki feladatául. Megjelenik havonként. Előfizetési ára egy évre 2 korona.

A nádasban. A modern orosz írói gárdájának egyik legjelesebb tagja, Karazin Nikola-jevics Nikolaj, fölötté érdekes és izgató regényt írt ezen a cizmen. Az Amu-Darja és a Szjrdarja vidékén, tehát az orosz birodalom ázsiai birtokain játszók a regény cselekménye, amely egy mesészövés tökéletes ségére, mint a színes és érdekes kerete nézve, nagyon hasonlít a Gogol Miklós méltán híres regényeihez. A boldogtalan Natasa és a még boldogtalanabb Petyó szerelmi története, bár a lélektani rajz megkapóan szép és igaz, voltaképpen háttérbe szorult ama reális, nagy írói talentummal kidolgozott részletek mellett, a melyek meglepő hűséggel festik az orosz katonai tisztek kalandos, különös életmódját e barbár vidéken. A tigris vadászati leírása egymagában oly mestermű, mely méltó lenne a híres Gérard tollára, s egyébként oly izgató, hogy az olvasó szinte a végét se bírja bevárni, hanem előre lapoz, hogy az eredményt megtudja, s csak aztán kezd újra megint, hogy teljes egészében élvezze a színes, festői képet. Fölötté érdekes a tatárok életmódjának a a rajza is; az író alakjai oly elevenek, oly erős jellemző talentummal vannak megalkotva, kidomborítva, hogy milyenek, a miben különböznek a segítségünkre vannak a kötet igen szép és sikerült eredeti illusztrációi is. A könyvet Ambrozovics Dezső fordította magyarra igen szépen, s a Franklin-Társulat adta ki, az ára fűzve 2 kor. 50 fillér.

Évkönyv. Az Egyetemi Kör a megszünt Egyetemi Lapok helyett az év eseményeiről, a kör áldásos munkálkodásáról, elismert tevékenységéről egy évkönyvben fog beszámolni, melyet az egyetemi felvételére ad a nagy közönség kezébe a szerkesztő bizottság. A szerkesztő bizottság tagjaul három embert választott ki az egyetemi kör választmányára: Makodly Győzött az egyetemi kör elnökét, Balogh Endre alelnökét és Kiss Menyhértet, lapunk belmunkatársát. Ez a szerkesztőbizottság pedig legkezebb feladatát tűzi ki azt, hogy olyan évkönyvet állítson össze, mely a kolozsvári egyetem halgatói szellemi világának hű és tiszta tüköré legyen.

Mulatság.

A Fadrusz János dr. hátrahagyott családja javára Budapesten — Kolozsvár és Pozsony városok bevonásával — rendezendő jurista-bál igen fényesnek ígérkezik. A bált 1904. febr. 6-án, szombaton, a székesfővárosi

vigadóban tartják. A bál védnökei ő fensége Izabella és Augustus királyi herceggasszonyok. A sikert garantírozza az is, hogy a bál-bizottság élén Szapáry Pál gróf élnek áll. A bálnak mintegy 160 alelnöke és 500 rendezője van. Csak a kolozsvári alelnököket kívánjuk megemlíteni, ezek: Bálfy Miklós gr., Béli Akos gr., Bethlen Bálint gr., Brukner Antal dr., Dobal Antal, Eszterházy László dr., Fekete Gábor, Ferencz József dr., Fekete Nagy Béla, Lázár Aurél, Lázár Ernő dr., Merza Lajos, Mihály József dr., Pavlik Sándor dr., Rohonczy Lajos dr., Szavacsina Géza, Szentkereszthy István br. Háznyag Kolozsvárról: Wass György gróf.

Reméljük, hogy Kolozsvár szép asszonyai és leányai nagyszámmal fognak a bálon megjelenni. Meghívók a bálbizottság Budapest, Angol királyné szálló küld széjjel. Személyjegy 10 korona.

Az álarcosz rablógylkos.

Emőd borsodmegyei községben husz év óta lakott csöndes nyugatomba az öreg Gájer András, feleségével. Néhány hold földje és egy kis megtakarított pénze volt az öreg földművesnek. Abból éldégték kis családjával. Szerdán este szerény vacsorájukat elköltvén, a szokottal valamivel korábban tért nyugatomba a 2 öreg. Ugy fél 8 óra tájban zörgött valaki az ajtón.

Gájer András azt hívén, hogy vendége érkezik, sietett ajtót nyitni a jövevénynek és a következő pillanatban egy álarcosz alak állott vele szemben. Gájer, hogy jobban szemügyre vegye az idegent, gyufát nyújtott de mielőtt megtekinthette volna a gyanus jövevényt, az álarcosz alak revolvert rántott s Gájer felé irányítva, elsütötte. A golyó azonban célt tévesztett mire az idegen még egy lövést irányított Gájer felé, aki szíven találva, holtan rogyott össze.

Gájerné a rémületől szinte kövő meredve nézte a történeteket. Az álarcosz rabló, mikor Gájerrel végzett, az asszony ágyához lépett s a revolvert arcának szegezve, mondá:

— Elő a pénzzel, vagy téged is lelök!

Az asszony halálos félelmében kinyitotta a szekrényt, melyet az idegen teljesen kifosztott.

Mintegy 600 korona készpénzen kívül körülbelül 100 korona értékű arany, ezüst ékszer volt a szekrényben amiből a rabló semmit sem hagyott meg.

Az álarcosz rabló ezután halálos fenyegetéssel hallgatásra kényszerítve az asszonyt, elhagyta a lakást s az éj sötétjében eltűnt. Jó óra telt el, míg az asszony valahogyan magához tért a rémületől s fellélekizta a községet. A községi hatóság emberei és a osendőség azonnal keresésére indultak a rablógylkosnak, akit azonban még nem sikerült közelekeríteni.

Arisztokrata szépségek.

A magyar nő világszerte híres szépségéről. Előnyös harmóniában egyesíti a keleti és nyugati race báját. A köznépi leányai közt is sok nagy szépség akad, hát még a magasabb társadalmi rétegekben, a hol a toillete-művészet és a szépségápolás minden eszközre rendelkezésre áll. A magyar arisztokrata hölgyek ragyogó szépsége a külföld előtt is közismert dolog. Most egy előkelő német folyóirat közli néhány arisztokrata hölgy arczképét, azzal a megjegyzéssel, hogy ezek csak szórványos példák, mert valamennyi szépség bemutatására egy egész évfolyamban sem volna elég hely, azért csak mintegy mutatónak hozza mindeket. Anguszta főhercegnő, a legmagyarabb főherceg fiának neje, a ki főhercegnő léte a magyar összeköttetést tart fenn. Lipót bajor hercegnek és Gizella főhercegnőnek a leánya, tehát feleséges urunk unokája. A főhercegnőnek négy gyermeke volt, de fájdalom csak három maradt életben. Nevelésük szinnyag. Stilleinek legfőbb büszkeségük képezik s a jó öreg nagypapának is (a ki különben a mi daltias honvédőparancsnokunk) sok-sok örömet okoznak, valahányszor csak Budapestre jön. Az arisztokrata családok közül a nagy-

tekintélyű Andrássy-esaládnak három hölgytagját emeli ki. Andrássy Tivadar grófnak, sajnos korán elhunyt miniszterelnök, majd külügyminiszter fiának neje, Zichy-Ferraris Eleonora grófnő palotahölgyet. Az 1885 június 24-én megkötött házasságtól három leánygyermekük született. Valamivel korábban házassodott Andrássy Géza gróf, a ki Kautitz Elenora grófnőt vette nőül s a kinek egy leányon kívül még hét fia is van. A három Andrássyné közt a legfiatalabb Andrássy Sándor os. és kir. kamarás és országgyűlési képviselőnek a felesége, Esterházy Mária grófnő, a ki 1889 január 5-én kötött házassága óta két fiuval ajándékozta meg férjét. Rokon vele Esterházy Miklós herceg os. és kir. kamarás, Magyarország egyik legagazdagabb magnása, a ki 1898 november 16-án Budapesten rendkívüli ünnepségekkel tartotta lakodalmát. Czirák Margit grófnő és csillagkeresztűs hölgy. Feltűnő eleganciájukról ismeretesek gróf Széchenyi Béla koronárné és leányai, Széchenyi István unokái.

Az idősebbik, Alice grófnő Teleki Tibor grófnak a felesége. Mint érdekes szépséget mutatja be Teleki János grófné, született alsó-csernányi Damokos Ellát; gróf Károlyi Lajos neje; Széchenyi Hanna grófné; gróf Pejacovich Tódorné, szül. Vay Erzsébet grófnő palotahölgyet, a ki a mult évben sok bálban szerepelt mint lady patrones s egyike volt a legünnepeltebb bálkirálynőnek. Megnyerő szeretetreméltósággal ma is varázserővel hódít meg mindenkit környezetében. A horvátok igazi rajongó tisztelettel veszik körül az új bál hívesét. Különösen gazdag szép hölgyekben a Királynőnek tuli rész. Kitiűnik ott Teleki Jánosné grófné; Wesselényi Ferenczné báróné, a ki mint a kolozsvári nemzeti színház intendánsának, Bőllőnynek fogadott leánya, Erdély legünnepeltebb szépsége volt s a kit pár éve báró Wesselényi Ferencz, a nagy Wesselényi Miklós unokája vezetett oltárhoz.

A leányok között ott van első sorban Lónyay Margit grófné, a ki mintegy három évtizeddel ezelőtt elhalt Lónyay miniszterelnöknek az unokája, egyike Magyarország legjobb műkorcsolyázóinak. Révay Margit báróné, Révay Gyula báró és Berabthold Róza palota- és csillagkeresztűs hölgy leánya, továbbá Szentkereszthy Béla báró, E-ba-Odescaichi Hugó herceg és Karátsonyi Aladár grófnak a leánya.

SZINHÁZ.

Aranyvirág. A Martos—Huszka czég második kiadása tegnap negyedszeri alkalommal is elég szép közönséget vonzott. Az előadás általában jó volt, különösen a rendezés ügyes, értelmes, ami Mészáros Lajos érdeme. A szereplők közül tetszésből bőven kijutott a vezetőknék Szabó Marikának és Károlyi Leonának. Az utóbbival egy kis baleset történt. T. i. tánc közben elcsúszott a pokróczon, elesett. Nagyon báj nem lett ebből. Főlkelt és járta tovább a tüzes spanyol táncot. Nagyon kedves volt Mészáros Lajos, a folyton potyázó Potyoviev Daniló herceg. Kassai a kuplét nem énekelni agolosan. Azaz, hogy éneklj és ez a baj. Ferenczi a Király-színházban monoton hangon recitálta el a szöveget, ahogyan angol komikusok teszik. Pódlod a szöveg, melyet csak arcz játékkal szabad kisérni. A cské-walke már igazán nőknél és férfiaknál hallatlan párosítás. Bizonyos, hogy ezek után nem lesz itt népszerű ez a tánc.

Műsor-változás. A hétre megállapított műsor megváltozott annyiban, hogy esztörtökön Aranyvirág, pénteken a Vaszgyáros, szombaton Köznýt köznnyel és vasárnap este a Betyár kendője kerülnek színpadra.

Flirt nagysám. Holnap szerdán Gavalut és Bernek nálunk is tetszésben részesült színművet adják az ismert színpadokkal.

A vaszgyáros. Ohnet Győrnek hatásos színművét pénteken adják elő hosszabb pihenés után. A főszerepeket az alkalommal Laczkó A., Tóvölgyi M., T. Csige B., Gál J., Szakács, Szentgyörgyi, Somlai és Mészáros, fogják játszani.

Köznýt köznnyel. Moretó klaszszikus vigjátéka sok évi pihenés után szombaton kerül színpadra. A zenés darabból naponként tartanak próbákat Szakács rendezésével.

VII-ik ifjúsági előadás. Vasárnap délután lesz a VII-ik ifjúsági előadás. Geothé-nek „Iphigénia Taurisban” os. drámája, melyhez a bevezető előadás a darab jeles fordítója dr. Csengeri János fogja tartani.

Heti műsor:

Szerda: Flirt nagysám.
Csütörtök: Aranyvirág.
Péntek: A vaszgyáros.
Szombat: Köznýt köznnyel.
V. d. u. Iphigénia Taurisban.
este: A Betyár kendője.

Az „Ellenzék”

Felhívás előfizetésre.

Az új évvel
húszonötödik évfolyamába
lépett az
„ELLENZÉK”.

Lapunk multjával nem kérkedünk; jövője miatt nem aggódunk. A multó, nem mondhatunk egyebet, mint azt, hogy mindig és minden kérdésben a kötelesség szavára hallgattunk. A jövő iránt nem táplálunk egyéb reményt mint azt, hogy Erdély magyar közönségének ezental is szüksége lesz olyan organumra, mely teljesen független az szókimondásban s becseletes hűséggel követi elveiben a magyar állam történeti hivatását.

A jót, mit eddig nyújtottunk: igyek-

Csontváz a tűzhelyen.

Angol regény.

Fordította: Amica.

(13).

VII.

Herbert Tracy azon szerencsétlen egyénekhez tartozott, a ki várandóságokra neveltenek fel. Az atyja fiatalabbik testvére volt Sir Herbert Frigyesnek, a ki egy olyan nagy birtok tulajdonosa volt, mely teljesen a saját rendelkezése alatt állott és a báró agglégény volt. Tracyt a születése órájától kezdve a nagybátyja örökösének tekintették és midőn hat éves korában árvaságra jutott, az öreg nagybátyja adoptálta. A vagyon és fényűzés között növekedve, a fiatal Herbert nem képeste magát semmiféle pályára. Tanulni szeretett és szívesen foglalkozott a fejlesztő tárgyakkal, de ő nem kívánt egyéb lenni, mint Marschmore tulajdonosa, izlését és kedvteléseit a saját tetszése szerint követve.

Herbert olyan férfi volt, a ki egy fiatal tapasztalatlan leánynak könnyen meg tudta nyerni a szívét. Kellemes külseje, finom modora és műveltsége által, és volt benne sok jó, ámbar több alapos hibák rejtöztek benne, mint a mikről ő saját maga tudott, míg azokat alvó állapotukból a körülmények fölébresztették.

Megtanította Editet, hogy öt fiatal szívének egész erejével szeresse és elhitesse vele, hogy ő azt épen olyan hévvel viszonozza — és szerette is, bizonyos határig, de saját magát sokkal inkább szerette. Udvarlása a Morville ur által jóváhagyott eljegyzéssel végződött, de a dolog a Sir Herbert Frigyes beleegyezésére volt hagyva, melyet megnyerni Tracy Angliába utazott. Ő tudatta a családjával, hogy választotta tizenhat éves volt és egy elszegényedett angol gentlemannek a leánya, de azt nem mondta meg, hogy Edit énekes volt, mert tudta, hogy a nagybátyja ellenvetést tett volna. De így, az öreg ur zsörtölődött és morgott, és végre azt

szünk megtartani; a gyarlóságot, melytől mi sem voltunk megkímélve: igyekszünk leszokni. Így haladunk a tökéletesség felé buzgóssággal és kitartással.

Politikai vezéreszménk:

Független Magyarország.

Midőn hazánk érdekeit szolgáljuk: közönségünk érdekeinek beszűkült eleget, Lapunk lámpavilág, mely nem önmagáért ég, hanem másokért.

Előfizetési feltételeink:

Egy évre 32 korona
Fél évre 16 „
Negyedévre 8 „
Egy hónapra 3 „

Elő lehet fizetni bármely naptól kezdve.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen küldünk.

Régi előfizetőinket kérjük az előfizetési módjuk megújítására, hogy a lapot minden megszakítás nélkül tovább küldhessük.

Igaz-e?

Igaz-e, hogy a „Magyar Polgár” olvasói fel-szólították nyilatkozni arra nézve, hogy a magyar nyelvért és a nemzeti jogokért folytatott küzdelmet nem helyeslik?

Igaz-e, hogy a „Magyar Polgár”-ban a küzdelem ellen egyetlen olvasó sem nyilatkozott?

Igaz-e, hogy a „Magyar Polgár”-ban csak azért nem nyilatkoztak az olvasók, mivel a M.-P.-nak nincsenek olvasói?

MINDENFÉLE.

— januárius, 26.

Hazafias tisztelettel kérjük előfizetőinket, szíveskedjenek az előfizetési díjikat mihamarább megküldeni — hogy a lapot minden megszakítás nélkül tovább küldhessük.

— **A Magyar Polgár czimén megjelenő, állami kincstárlag javadalmazott sajtótermék belelítotté becses kis ormányát abba a szép és fontos megnyilatkozásba, mely szerkesztőségünkkel valóssággal elárasztotta, élő dokumentumokkal aziránt a lélekemelő titáni küzdelem iránt, melyet feltételesen elvárunk helyeslését és nevéit alá is jegyezte az iv alá valamennyi ifja az intézetnek. A szép és hazafias lángtól lobogó bevezetőt Bíró Sándor jogszigorú foglalta tömör szavakban. A Magyar Polgár kétkelték ebben. Meggyanúsította az ifuságot, melytől megtagad minden nemes, önzetlen, hazafiságot és a nyakába szeretné szólni a német nyelvvel, német vezény szóval, függetlenségnek önállóságunk áruba bocsátásával, az ő főfő élelmézőjét, politikai kitartható és recsegő kis kordélyának hájkenekét: Tisza István. — Nem, magyar ifju erre nem kapható. Ezt cselekedje meg a Magyar Polgár című, a nyilvánosság kizárásával még naponként megjelenő lap, azért szüneteljen és élelmézők felfogadott szatellitjeit. De a magyar ifjuság az marad továbbra is, független, megvesztegethetetlen, befolyásolhatatlan, nemzeti érzésű, magyar hazánk apostola, tüzes, rajongó, szabad, a Petőfi Sándor negyvennyolcas fiatalsága! Ilyen volt ilyen jelenleg és ilyen kell, hogy legyen a jövőben is! Szent hitünk és szent reményesgünk, hogy ilyen is lesz örökkön örökké!!!**

Igaz-e?

A szeminárium igazgatója dr. Hirschler József a következő sorok közzétételére kért fel bennünket:

A Magyar Polgártól kérdem a következőket:

1. Igaz-e, hogy a M. P. politikai meggyőződése tiszta igazság?

2. Igaz-e, hogy a M. P. politikai meggyőződése azonos Kolozsvár meggyőződésével?

3. Igaz-e, hogy a M. P. van hivatalos örökös a román. kath. szeminárium gondozása és igazgatása fölött?

És ha nem igaz ez? hogy minden ilyenemű tolatkodó beavatkozást, mint személyemre és feljebbvalóimra nézve sértőt a leghatározottabban vissza kell utasítanom!

A szemináriumi ifjuság van oly érett, hogy pressziókra nem szorul, amint én sem, a ki nevemet mások nevével teljesen függetlenül irtam oda abban a tudatban, hogy a szemináriumi igazgatónak is lehet egyéni meggyőződése.

Dr. Hirschler József.

A M. P. tehát sántikáljon vissza sánczai rejtékébe és töprengjen a felett, hogy elvégre is lehetnek még emberek, kik öszintén azt mondják ki a szájukon és vetnek papírosra, amit a szívükben éreznek... T. i. a Tisza Pista nem ad szubvenziót minden embernek... Azt is becses tudomásra hozuk a M. P.-nak, hogy a szeminárium névsorán egyik munkatársa is alájegyezte a nevet. Mi ezt nem hoztuk a nyilvánosság elé. Nem azért, mintha annak a fiatal embernek nem hazafiságában kételkednénk. Hanem csupán azért, hogy nehogy rá prűszköljön az elfogultság és a szerkesztői nagyképűsköddés.

És most mi teszünk fel egy pár kérdést a „Magyar Polgár”-nak.

Összeegyeztethető-e jó izléssel, hogy egy olyan kiváló művésznőt, mint Csige Böske, a ki vele született eszénél fogva oly szépen és bájosan interpretálja a magyar nyelvet; gunyosan leszólja azért, mert üdvözlő azokat a nagyokat, a kik semmimemű szubvenzióért le nem mondták a magyar nyelv jogáról. Védni az ilyen honleányt nem kell, megvédi az önmagát.

Végül még egyet el nem hallgathatunk. Somody István is, pártunk tiszteletreméltó alelnökét is úgy tünteti fel, mintha csak a mi fogadásunk színlattal volna meg és olyan megjegyzést fűz hozzá, a melyre válaszuk a személyeskedés terére vinne.

Erre a tétre pedig a „Magyar Polgár” jól felfogott érdekében nem akarunk lépni, mert ott, a hol a pennát a szubvenzió iránnyítja, nem a szabad meggyőződés, a fizető gazda szóbal meg.

— **Dr. Bartók György** ev. ref. püspök Budapestre utazott, ahol több konvén-bizottság ülésében fog részt venni. Előrelátóhatóság a hét végéig maradt távol.

— **120,000 korona egy mandátumért.** A Szamosújvári Közlöny írja: Megbízható és hitelérdekű helyről értesülünk, hogy egy tekintélyes állású, vagyonos, nagy összeköttetésekkel bíró és felekezeti viszonyait illetően nem az „államvalláson” levő dusgazdag ur az iránt érdeklődött közelebből egyik tekintélyes szamosújvári polgárnál, vajjon egy esetleges képviselő választás alkalmával 120,000 korona alkotmányos költség rááldozásával remélhetne-e mandátumot Szamosújvárt. Az illető ur, kihez a kérdési intézetet, nem kívánt és ügyben semmiféle nyilatkozatot és értesítést adni, úgy hogy a dusgazdag ur még mindig nem kapott határozott feleletet kedvező és méltatlan ajánlata miként való fogadására. Most tehát a felsőes nép önálló alkotmányos vélekedésére van bízva, vajjon teljesíthetőnek véli az ajánlatot vagy talán némi pótlékot is óhajt.

— **Fazakas József alapítvány.** A kolozsmezei tanítótestület központi választmánya Pallós Albert elnöke alatt szombat tartott ülésében egyhangulag határozta el, hogy a kolozsvári „Tanítók Háza” egyik szobáját Fazakas József tanítóképző-intézet tanárul nevezeti el s ezen célból negyven koronás alapítványt tesz le az „Eötvös”-alap elnökségéhez. A tanítótestület e valóban szép tette csak hála nyilvánítása egy oly ember iránt, ki egész életét, szívét lelkét a tanügynek szentelte s szenteli még ma is. A kolozsvári Tanítók házában már három szoba nyert elnevezést u. m. Kozma Ferenc, Paal Ferenc és Fazakas József neveikről. Méltó nevek arra, hogy velők kezdődjenek meg a szobák elnevezése, melyeket bizonyony az érdemeiknek egész sorozata fog majd követni.

— **Kolozsvár város közmunka bizottságának gyűlése.** A közmunka bizottság tagjai ez évi első gyűlésükön tegnap d. u. majdnem teljes számmal jelentek meg. — Szavacsina Géza polgármester üdvözlötte a bizottságot s azután hozzáfűzött, hogy a tárgyszor elintézéséhez. Az erdélyi Gazdasági Egyetel által a tisztviselők részére, villa építésre adandó terület rendezése került legelőször szőnyegre. Hozzá szóltak: Krusi főmérnök, Pákey r. k. status mérnök, Póczy Mihály mint elnök, Merza Lajos kir. tanácsos, Salamon Antal, Pollák Lajos, dr. Tutsek S. Reményik Károly és mások. A gyűlés a tisztviselői telepen egy pár vizlevezető utca helyett beton csatornát javasol s a telket szolgalmi joggal megterhelni véleményezi. Határozott az előterjesztés ügyében is. Örökös kérdésére három átjáró utca elkészítését arra az időre halasztatja, míg a szükség be áll. Ezután két telek felosztással foglalkoztak.

— **A szegény református lelkes** özvegye részére a kolozsvári Neumann özvegytől 5 koronát vettünk. Rendeltetési helyére juttattuk.

— **Lehült az idő.** Az időjárást figyelő meteorológusok gyakran elpuskázák a dolgot. Szeretnénk jövendőlni, de nem találják el a következő napra beálló időt. Ma is csunyan felsült a meteorologia. Hőemelkedést jósolt, de hideg állt be. Ez az állami megfigyelő intézet nem válik be. Az erdélyi részeken ma reggelre nagyon lehült az idő.

Reggel 8 órák a hideg Csik Szere-dában 12, Sepsí Sz-Györgyön, Szászrégenben 10, Maros-Ludason, Kézdi-Vásárhely 9, Maros-Vásárhely, Sóvárakon 7, Kolozsvárt, Tóvisen, Segesvárt 6, Zernesten, Predelőn, Brassóban, Tordán 5, Kis-Kapuson, Csik-Gyimesen 4, Nagyvárakon 3 tok a hideg, fagy-pont felett sehol sincs a hőmérő. Megjegyezzük, hogy Brassó vidékén hó nincsen. Erdő, mező kopasz és szürke. Csupán a magasabb

hegyek tar koponyáin csillog a hó szirmok fehér színe.

— **Fűzőpróba a bíróság előtt.** Mulat-ságos és fölötté pikáns jelenet játszódott le a múlt héten a párisi törvényszék előtt. Egy fűzőgyáros volt a főperes, a ki, azt állította, hogy szabadalmát megsértették. Állítása bizony-ságát bemutatni négy fűzőt, melyeket az ő találmánya alapján készített az utánozó. A mint nagyban magyarázza a bírának a maga igazát, egyszerre csak felkiált:

— Ha én ezt egy hölgyön demonstrálhat-nám, egyszeriben meggyőzőm én a bírót.

S íme a hallgatóság köréből fölemelkedik egy bogárszemű leányka, nyugodtan odamegy a tárgyalási asztalhoz, kigombolja blúzát és még mielőtt a törvény szigorú magyarai meglepe-tésükből magukhoz tértek volna, a hallgatóság tapsviharától kísérve, fölpróbálja a fűzőt. A gyá-rós megnyerte pörét, a leány pedig számszáma kapja a rózsaszínű levélkéket, a melyek közül némelyik, mint mondják, házassági ajánlatot is tartalmaz.

— **Alumínium-zongorák a budai királyi várakban.** A fémek háztartásában a kalapot még mindig az arany viseli a fején. Az ezüst ma már nagyon szerényen lapul meg mellette. Régi hírből, régi dicsőségéből sokat vesztett. Wekerlét átkozza, mert a valutával őt nagyon lebecsülte. Azóta mindenki hibát keres az ezüstben, mint a rossz híret költött fejérmép-ben. Ma már az ezüstöt nem tartják makula nélkül valónak. Különösen a nők panaszkodnak ellene, mert a rózsás ujját, varrás közben, az ezüst gyűzőt grafitserű rozsdával vonja be. Vén ezüst anyóka helyett az ifjú alumínium a maga tiszteletével és tisztaságával hódít. Nemcsak gyűzőkre használják, hanem a zongorá-nak feszítő keretét is ebből csinálta, a míg lehet-tett, Thék Endre budapesti zongoragyáros. Az alumínium gyönyörű csengése, mint a B. H. jan. 24. sz. írja, rendkívül megjavította a zongora hangját. E zongorákat a budai királyi várpalota számára készítette. Másnak nem csinál, mert az alumínium drága és ritka fém, nem jut belőle minden zongorába. A francia államvasutak már pizarabb. Ugyancsak a B. H. 23. száma írja, hogy tiz személyszállító kocsit csináltatott alumíniumból. Az ilyen kocsi 30 m-mátszával lett könnyebb. A szaktudósok arra kérték a francia vasuti minisztert, hogy csak alumínium-kocsik gyártására adjon engedélyt. A francia azt megteheti, mert van alumínium-gyára. Mi is megtehetünk, mert itt Kolozsvár közelében olyan alumínium-telepünk van, a melynek tartalma 4 százalékkal gazdagabb, mint a francia 52 szá-zalékos alumínium-érc. De nekünk, sajnos, nincs gyárunk. Ha lesz, akkor Kolozsvárt állíthatjuk elő az alumínium-kocsikat és a zongorát.

— **A Magyar Védő-Egyesület Kolozsvárt.** Szavacsina Géza kir. tanácsos polgármestert és dr. Dózsa Endre Kolozsvármegye alispánját külön levelekben kérte fel a Kossuth Lajos szellemében működő magyar védő-egyesület arra, hogy a város, illetve a megye területén az egyesület zászló alá híveket toborozni s a védő-egyesület tőrekvéseit diadalra juttatni segítsenek. A Magyar Védő-Egyesület most nagy akciót fejt ki a hazai pártviták érdekében. Külön bankot létesít, hitelaport indít, mely az egyesület tőrekvéseinek eredményeitől idő-re időre megvilágítja.

— **Rendkívüli könyv-áruszállítás** a bolti árak felére és harmadára. Sokfelől érkező kő-zedestől kezdve a Franklin-Társulat közhírré teszi, hogy az áruszállítás már csak ez év februárius végéig marad hatályban. Azonlalt ismét a rendes bolti-árak lesznek érvényesek.

— **Ferdinánd Károly főherceg házassági terve.** A felhivatalos és beavatott forrásokkal szemben az igazán jól értesült források szerint szó sincs róla, hogy Ferdinánd Károly főherceg házassági terve fűstbe ment volna. A főherceg ugyanis mikor már azt hitték, hogy elismult az ügy, megújult energiával vette föl ismét a harcot terve megvalósításáért. Az uralkodó ugyan egyelőre még nem döntött, de az egész ügyről minden részleteiben informálva van. Így újságolja ezt a bécsi „Zeit”, mely a továbbiakban az udvar hangulatát is festi. Az udvar pro és kontra két pártja oszlik a főhercegi szerelmi regény dolgában és az érdekelt körök izgalma csak annál érthetőbb, mert hiszen a főherceg igen közel áll a trónhoz s mint a korona várományosa sem esik túlságos messze a kombinációktól. Persze, dolgoznak is erősen, hogy tervétől eltérőt találjanak. Érdekes, hogy a házasság fő-ellenzői közt Ottó főhercegen kívül ott van Ferenc Ferdinánd trónörökös is, aki pedig maga szintén ilyesféle szerelmi házasságot kötött. A trónörökös pár nappal ezelőtt Prágában volt és beható megbeszél-gestést folytatott Ferdinánd Károlylyal, mely-ről aztán az uralkodónak jelentést tett. Min-den valószínűség szerint a végleges döntés már a legközelebbi napokban fog megtörténni, sőt talán már meg is történt. E döntés per-se egyelőre ismeretlen, de semmikép sincs kizárva, hogy az ügynek még nem egy meglepő fordulata lesz.

— **Az erkölcstelen reformruha-kiállítás.** A bécsi asszonyvilág élénk örömmel üdvözlötte a tegnapi délután megnyitott reformruhakiallást. Tegnapi azonban egy kis baj esett: a hatóság képviselői megjelentek a kiállításra és a rendőrtisztviselő elrendelte, hogy a kiállítás egyik termében gyermekek erkölcsi okokból nem léphetnek be. A reformruhakiallást két teremben van elhelyezve. Az elsőben babák vannak feltűztetve, az ismert bő, egybeszabott, redősen aláhulló reformruhákba. Képek és ábrák bizonyítgatják ebben a teremben, hogy az új női reformruha nemcsak esztétikailag szép, de higiénia okokból is fölötté áll az uralkodó női divatnak. A kiállításnak ez a része tehát, a mint látjuk, ártatlan jellegű. Amde a második teremben már olyan kiállítási tárgyak van-

nak, melyek a mostani női ruhaviselet egész-ségügyi hátrányait nagyon is szemléltető módon igyekeznek bemutatni. Ott van például két női modell: az egyik a fűzőtől de-formált női testet mutatja be, a másik pedig egy egészséges, fűzőt és egyéb „kínzó esz-közöket” nem használó nőt ábrázol. Fényképek, vázlatok szintén a fűzőt viselő nők külső és belső anatómiai elváltozásait bizonyítgatják és így érthető, hogy ebbe a te-remben nem engedik be a gyermekeket. Tábl-lát alkalmaztak hát a terem bejáratá felé, mely figyelmezteti az anyákat, hogy ha e terembe belépnek, hagyják künn a gyer-mekeiket.

Közzgazdaság.

Tordai gipszgyár részvénytársaság szintén f. hó 24-én délelőt tartotta meg II. évi rendes közgyűlését a Mezőgazdasági bank iroda helyiségében melyen a részvénye-sek és érdeklődők nagyszámban jelentek meg.

A Közgyűlést Gajzágó Manó elnök nyitotta meg üdvözlőlvén a megjelent részvé-nyeseket s a jegyzőkönyv vezetésére dr. Novák István titkár jogtanácsos urat annak hitelesítésére Betegh Péter és Keresztessy Pál részvényeseket és a jelentések előterjesztésére pedig dr. Novák István ügyész urat kéri fel.

Az elő terjesztett jelentésekből kitűnik hogy az alig más fél év óta működő ipar-válat az alakulásakor a megsemitésére tört támadást a sikeres fejlődéssel teljesen legyőzte minek fényes bizonyítéka az hogy immár II-ik zárószámadásában a 40.000 ko-rona tiszta nyereséget jóval meghaladta s a részvényeseknek már 8-százalékot fizet.

Köszönhető ez a gyár kitűnő helyzeté-nek és mint szerű berendezésének de külö-nösen annak hogy európai hírnévvel bíró szakértők egyértelmű kijelentése szerint a kontinens egyetlen oly gipszgyárt sem mut-at fel mely oly páratlanul szép nyers anyag-gal rendelkezhetnek.

A jelentések elhangzása után és an-nak jóváhagyó tudomásul vétele után el-nök a tárgysorozat értelmében a választá-sokat tűzi ki napirendre.

Az igazgatóság egyik tagja dr. Kiss Mór egyet. tanár nagy mérvű elfoglaltsága miatt állásáról lemondott, továbbá az alap-szabály 15 §-a értelmében 3 ig. tagnak és pedig Dörgő Albert Betegh Péter, Korb Floris megbízatása lejárván ezen ilyen for-mán megüresedett 4 ig. tag helyre és kie-gészítésül még 2 helyre összesen 6 ig. tag választassék. Megválasztottak Dörgő Albert, Betegh Péter, Korb Floris, Barcsay Domo-kos, Ferenczy Gyula és Fekete Nagy Béla.

A felügyelő bizottság tagjaiul pedig Erdélyi Pál, Vácsi István és dr. Popczuk György.

A választások tudomásul vétele Smiel Dávid után az elnök, mielőtt a gyűlést be-zárta a vezérigazgatónak mondott köszönetet ki fáradhatatlan munkálkodásával lehetővé tette az elért szép eredményeket.

Elhatározza még a közgyűlés, hogy a részvények osztalék szelvényei már a mai naptól kezdve **mezőgazdasági bank és takpt. r. társaságnál beváltassanak** a közgyűlés az elnök és a vezérigazgató élte-tésével osztott szét.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon-tudósításai és sürgönylevelei.

Az „egységes párt.”

Budapest, jan. 26.

Tisza István legutóbbi fenyegetését így végezte: Mindenre elvagyok hatá-rozva, ha tudom, hogy **egységes párt** áll a háttam mögött. Ezt a feltételt óhajítja gróf Tisza István, hogy erős akciója sikerüljön. Ez a feltétel azon-ban aligha lesz meg. A mi értesüle-sünk szerint ugyanis a házszabályoknak erőszakos és törvénytelen szigorítása nem talál kellő visszhangra még a sza-badelvű párt soraiban sem. Ezt tudja a kormányelnök és is épp ezért azzal akarja eloszlatni saját pártja aggodal-mát, hogy a házszabály-szigorítás csu-pán egy üllésszakra lesz érvényes. Hogy azonban meddig terjeszti ki ezt az egy üllésszakot, azt nem mondja meg. Le-le, hogy a klotírós indítvány daczára is kitart gróf Tisza mellett egy sereg ó-szabadelvű képviselő. Az azonban két-ségtelen, hogy a szabadelvű pártban ez esetben seccsiozik merülnek fel s kér-dés, hogy ezek után, még ha egységes lesz is, de többség lesz-e a szabadelvű párt?

A küzdők.

Budapest, jan. 26.

A riasztó híreket a harczoló el-lenzék nagyon egykedvűen fogadja, mert meg van győződve, hogy ha Tisza csakugyan elég merész lesz azo-kat az erőszakosságokat, melyek nyil-vánosságra kerültek, végrehajtani, — egy olyan erős és akkora ellenzékkel fogja magát szemben találui, mely meg-tőri a hatalmát.

A paktum daczára, a Kossuth-párt nagy része tétlenül nem fogja nézni

Tisza erőszakoskodásait s az Apponyis-ták közül igen sokan fognak sietni a harczoló ellenzék támogatására.

Bécsi vélemény.

Budapest, jan. 26.

A legtekintélyesebb bécsi lapok a magyar politikai helyzettel foglalkozva, annak a véleményüknek adnak kifeje-zést, hogy miután Tisza nem felelt meg a hozzá fűzött várakozásoknak, állása erősen meg van ingatva s nem sokáig fogja fenttarthatni magát.

Ujra Héderváry.

Budapest, jan. 26.

Héderváryt folyton utaztatják Egyip-tomba, Korfuba a lapok, de azért Héderváry legfeljebb csak Bécsig megy s onnan vissza. Héderváry ugyanis a király kívánságára készenlétben áll, hogy ha szükség lesz rá, azonnal kéznél legyen. Ez a körülmény teljesen igazat ad azok-nak, a kik azt állítják, hogy a Tisza állása meg van ingatva.

Tisza Bécsben.

Budapest, jan. 26.

Tisza ma este Bécsbe utazik s holnap délelőtt kihallgatáson lesz a ki-rálynál.

Lengyel Zoltán plakátja.

Budapest, jan. 26.

Lengyel Zoltán megrovási plakátja, mely Tisza István erőszakos politiká-jának első fecskéje — megjelent. A plakát nemzeti színű papírra van nyo-matva és rajta áll a magyar czimer.

Robbanás egy bányában.

Pittsburg, jan. 26.

Havrik bányában robbanás tör-tént.

A bánya bedőlt.

Az összes munkások benrekedtek s elpusztultak.

A bányában sok osztráknak ne-vezett magyar dolgozott.

Háboru.

San-Domingó, jan. 26

Lánosban véres küzdelem foly.

A súlyosan megsebesült hadügy-miniszter sebeibe belehalt.

Választás.

Nagy-Kikinda, jan. 26.

A választás rendben folyik. Tizen-egy órákor volt Teleszky kormánypár-tinak 60, gróf Zichynek 40 és Petro-vics szocialistának 13 szavazata.

Országgyűlés.

Budapest, január 26.

A képviselőház mai ülésén napi-rend előtti felszólalás nem volt. Egye-nesen rátrétek a napirendre: az újoncz-megajánlási javaslatra.

Az első szónok Kovács Pál volt, ki hosszasan, de azért nagy érdeklődés között beszélt a javaslat ellen.

Érdekesen fejtegette a vitában ed-dig hallottakat s végül határozati ja-vaslatot nyújtott be.

Kovács Pál után Lovászy Már-ton jelentkezett szólásra s nagy be-szédet mondott a javaslat ellen.

**Mindenféle
nyomtatvány
a leggyorsabban . .
és legegyszerűbben . .
az „Ellenzék”
nyomdájában
készül**

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR*).

Nyilvános köszönet.

Alóírt hálás köszönetem nyilvánítom dr. *Palaky Jenő* városi orvosnak, ki nomet súlyos bajtól megmentette s rövid idő alatt egészségét helyreállította. Egyidejű-leg ugyancsak hálás köszönettel tartozom Kleimannak szülésznőnek is.

Kolozsvár, jan. 26.

1—1

Fülöp Béni.

Réli Sándor, és férfi szabó üzlete
Kész ruha város háza alatt.

Reclam
898 112—150

férfi öltönyök mérték szerint elkészítve.
Honi szöveteiből 150 korona.

Nagy választék
Olesó árak!
Mátyás király-tér 1. szám.

Sz. 25—903.

43 3—3

Árverési hirdetmény.

Dés város közös erdőbirtokossága 1904. évi január hó 28-án d. e. 10 órakor Dés város tanácskozási termében tartandó nyilvános árverésen eladja a dési határban „Csurgó” nevű dűlőben levő erdejéből az ág és galyfák kivételével becsült 772³³ köbméter 1183 drb. tölgyfát, még pedig 20—29 654 drb. 278 kb. 1335 kor., 30—60 529 drb. 494 kb. 2372 korona értékben.

A kérdéses erdő a szekerestörpényi határszélén, a dési vasúti állomástól 5 kilométernyi távolságra fekszik s jókárban tartott megyei közlekedési út által megközelíthető.

Kikiáltási ár 3707 korona, azaz háromezerhét-száz-hét korona, a mely a fent jelzett két részletben is árvereltetik. Versenyzők kötelesek az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10% (tíz) százalékát bánatpénz gyanánt az árverező biztos kezéhez letenni.

Írásbeli zártajánlatokhoz, melyek a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, ugyancsak fenti összegű bánatpénz melléklendő. Az írásbeli ajánlatokba világosan beirandó, hogy az ajánlatot tevő az árverési feltételeket ismeri s magát az árverési feltételeknek aláveti. A későn érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Bővebb felvilágosítással Göczi Károly közös erdőbirtokosság pénztárnoka szolgál.

A közös erdőbirtokosság választmányának 1903. évi december hóban tartott üléséből.

Izsák Gábor,
jegyző.

Vásárhelyi Boldizsár,
elnök.

Haszonbérleti hirdetmény.

Néhai Bárá Györfy Pál örököseinek — a szilágy-somlyói vasúti állomástól egy órányira fekvő, szilágy-krasznai tagosított és gazd. épületekkel felszerelt birtoka — mely áll 940 hold szántó, kaszáló, legelő és a község közepén levő jó forgalmu malomból — **hosszabb időre haszonbérbe adandó.**

Értekezni lehet özv. bárá Györfy Pálné ömél-tóságával Szilágy-Kraszna és Gál Lajos urad. intézővel Czelná, u. p. Magyar-Igen. 80 2—2

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszi alólírt igazgatóság, hogy a kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Zálog osztályánál elzálogosított s 1903. November hó végéig lejárt és még ki nem váltott tárgyak, az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adni és pedig az I. osztályu tárgyak u. m. ruhaneműek, háziesszközök, áruk stb. árverése lesz folyó évi Febr. hó 8. A II. osztályu tárgyak, u. m. arany-, ezüstneműek, ékszerek stb. árverése lesz folyó évi Febr. 15. — Az árverések az intézet helyiségében mindig délután 3 órakor kezdődnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyakat az árverés kezdete előtt még kiváltani, a már eladott tárgyakból a bejött többlet őt illeti.

A vevő tartozik a vételárat rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvár, 1904 január 9.

23 6—* **Takarékpénztár és Hitelbank**
igazgatósága.

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÓVJUK, IGYUNK

K-IMPÉR

„RÉPÁTI”

BÁTHORI-FORRÁS
ÉGVÉNYES
GYÓGY-SAVANYÚVIZET

M. kir. Belügyminis. rendelet
1901/VIII. 1620. SZÁM.

Világ-Panoráma

elsőrangú műintézet, Szentegyház-utca 3 sz.

1904. január 24-től 1904. jan. 30-ig

INDIA. SIAM és ANAM.

Minden vasárnap, szerdán és pénteken este 6 óráig—9 óráig zongora-játék mellett árfelemelés nélkül.

Mindennap nyitva (vasár- és ünneppnapokon is) reggel 9-től 12-ig délután 2—10.

Uj sorozat minden vasárnap.

Az igazgatóság.

6 17—x

Kitűnő minőségű

vetőmag chewolier árpát szállít

Mihály Moritz és Kurlender

ezég Marosludasról.

72 3—3

Kivánatra mintázott ajánlattal szívesen szolgálunk.

Első erdélyrészi hiteltudósító iroda és kereskedelmi ügynökség

Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 24 sz. a.

Elvállal mindennemű tudakozdást Magyarországon egész területére és Európa minden nagyobb városába. Széleskörű összeköttetései s minden városban fentartott levelezői révén ugy kereskedelmi, mint bármint más ügyben gyorsan és pontosan a legmegbízhatóbb információkat szerzi be.

Az erdélyi részeken az első és egyetlen hiteltudósító vállalat, mely a kereskedői világban eddig sokszor észlelt nagy hiányt van hivatva pótolni.

A közönségnek kedvezményes áru 10, 25 és 50 éves tudakozdási lapok állanak az irodában rendelkezésre.

KOLOZSVARI Takarékpénztár és Hitelbank RESZVÉNYTARSASAG.

Törlesztés és közönséges jelzalog kölcsönöket nyújt hosszabb, vagy rövidebb időre Kolozsvárt fekvő bérházakra és bárhol fekvő földbirtokra. Az ügyleteket a leggyorsabban és legelőnyösebben bonyolítja le s a kölcsönöket minden levonás, vagy külön díj nélkül készpénzben fizeti ki. 7 11—*

SAISON CZIKKEK!

Ámor arczenőcs, legjobb szer az arczór tisztáltsága ellen 1 tégely kor. 1.—

Ámor hajszesz, a hajkihullást biztosan megszünteti 1 üveg kor. 1.20

Ámor hölgypor, semmi ölmot nem tartalmaz 1 doboz kor. 2.40

Ámor szájviz, orvosok által ajánlott legjobb szájdesinficiens 1 üveg kor. 1.—

Szoba illatok, kárpát fenyő illat 1 üveg kor. —80

Ibolya, gyöngyvirág, orgona illatok 1 üveg 1.60

Csukamáj olaj Norvégiából, kellemes íze miatt gyermekek is szívesen veszik 1 üveg 2.—

Illatszerek angol-francia gyártmányok.

Likörök és Rumok házilag való készítésére utasítással, 20 féle Essentiát ajánlok.

BURGER FRIGYES

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 9—10 szám a.
3 38—100

Résztvev kiállításon kitüntetve szép és jó munkáért.

Udvari és Társa
koecsigyártó ezég

legnagyobb készletet tart **uj koecsigából**, valamint elvállal e szakmába vágó javításokat, koeci lackirozást, bérelést kívánat szerint. Kivánatra árjegyzéket küld.

Használt **Kocsit** becsurel.

Megrendeléseket készséggel teljesít. Vidéki írásbeli megkeresésekre azonnal válaszol. A nagyérd. közönség eddig irántunk tanúsított nagybecsü pártfogását jövőre kérve, mely tisztelettel **Udvari és Társa** Kolozsvár, Radák-utca (Zöldfa-vendéglő mellett).

8 101—*

A ki jót akar, kérjen

győri gyártmányu

Koestlin

féle legfinomabb **kéksz-biszkvit-TEA-SÜTEMÉNYEKET.**

42 39—40

Kapható Kolozsváron:

Szele Márton, Adi László,
Bréver Janos, Gergely
Ferencz utóda, IJ. Gräf
Lőrincz, Havas Armin,
Pap Ernő, Somlyay László,
Wessess László, Zsi-
linszky Antal utaknál.

SÁRGA JÁNOS

ékszerész és műtővös, egyházfelszerelési műintézete Kolozsvárt.

Mátyás király-tér 13 sz. TELEPHON 354 sz. Mátyás király-tér 13 sz.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát és m dern technika vivmányaival felszerelt műintézetét. Elvállalja **ékszerek, díszműtárgyak, ezüst evőeszközök**, egyházfelszerelési cikkek, nemkülönbön díszmagyar ékszerek készítését, javítását és stilszerű átalakítását.

Szíves megkeresésekre **rajzokkal és költségvetésekkel** a legnagyobb készséggel szolgál
5 80—x

SÁRGA JÁNOS,
ékszerész és műtővös.

Specialisták gyermek felvételeiben.

JOÁNOVICS TESTVÉREK
fényképészek, Mátyás király-tér 32 sz.

Elsőrendű műterem: készít **platin és fényes képeken kívül nagyításokat, aquarelleket, olajfestményeket** meglevő képek után. o o o o o o o o o o o o o o o o

Öltözők a n. é. közönség rendelkezésére állanak. A téli hónapokban a műterem minden helyiségefüttve van.

TELEFON 150. (Ezelőtt KATÓ J.) TELEFON 150.

4 45—50 2 17—46

Akar hódítani a farsangon?

Szerezze be szükségleteit

Bittó Rezső férfi-divat üzletében

és a siker biztos lesz.

KOLOZSVÁRT.

Ajánlja az újabb időben gazdagon és a legmodernebb anyagokkal dusan felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJÁT,
mely különösen alkalmas minden olyan nyomtatványok előállítására, melyeknek az izléses külső belbecsét is emelni van hivatva.

„ELLENZÉK” KÖNYVNYOMDA

De éppen olyan csinnal és lehető olcsó árban készít mindennemű **egyszerű nyomtatványokat is** és ezeket nemcsak csinos, hibátlan, hanem gyors előállításáért is felelősséget vállal.

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesít.

Telefon 233. Telefon 233.

Deák F.-utca.

Magyar királyi államvasutak városi menetjegyirodaja

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 26 sz.

1. Elárusit és kiad a nap bármely szakában:

Zónajegyeket,
Méréselt áru menettérti jegyeket,
„ „ körutazási „
„ „ közvetlen külföldre szóló jegyeket,
Méréselt áru fürdő (saison) jegyeket,
„ „ hajójegyeket,
„ „ szállodai szelvényeket,
Éves bérletjegyeket,
Hálókocsi jegyeket,
Menetrendeket és díjszabásokat.

2. Felvesz és elszámol bármely vonathoz személypodgyászt díjfelemelés nélkül.

3. Elfuvaroztat podgyászt háztól az induló vonatokhoz és kézbesíti a podgyász vevényt.

4. Befuvaroztat podgyászokat közvetlenül az érkező vonatoktól. Az utasok kértnek a podgyász vevényeket a ruhatárnál elismervény ellenében leadni.

7 15—x

Máv. városi menetjegyiroda.

831 28—30

Kitűnő minőségű és a legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-Gyár

Brassóban.

Kapható Kolozsvárt a következő cégekknél:
Csiki Imre, Segesvári és Társai,

Kapható Kolozsvárt a következő cégekknél:
Tessitori és Gurisatti, Földes János.